

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1100. Usque Ad Annum 1143

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1762

VD18 90117999

§. 58. Statuta Guidonis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66385](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66385)

Sæcul. XII. meminisse oportet, S. Bernardi ætate
A.C. 1128. Monasteriorum exemptiones, & Abbatum
 privilegia adhuc rara fuisse; nam Ordines recentiores, Cisterciensis, Fontebraldensis, Præmonstratensis, cum conderentur, Episcoporum Jurisdictioni discretis verbis subjecti sunt, quod ex Chartis, in eorum exordio datis, ut notavi, dispicimus.

§. LVIII.

Statuta Guidonis.

Gui. 1. de vita S. c. 11. Cartusiani vero longe ab eo aberant, ut se exemptos dicerent, cum Episcopum Gratianopolitanum Abbatis loco haberent, ideoque domi a Priore regerentur. Unde etiam nulla exemptio in eorum Statutis apparet, sub idem tempus, *Sup. lib. LXVI. §. 25.* anno circiter a Cartusiano Monasterio condito quadragesimo quinto, a Guidone* Priore, qui tunc ibidem annis jam octodecim præerat, conscriptis. Hanc *Stat. Guig. edit. 1510. & 1703.* Collectionem Guido tribus Prioribus aliorum trium Monasteriorum, Bernardo de Portis, Humberto de S. Sulpitio, & Miloni Marorevano inscripsit; atque suo & Fratrum suorum nomine dicit: *Statuta domus nostræ conscripsimus, ut precibus vestris, & Hugonis Episcopi Gratianopolitani, cujus voluntati resistere nobis non licet, præcepto obsequeremur. Id facere diu distulimus ob causas, quas magni momenti*

momenti esse ducebamus, sed auctoritati *Sæcul. XII.*
 istud nos rogantium & præcipientium ce- *A.C. 1128.*
 dendum fuit. In Exordio Hugo, exem-
 plum S. Benedicti secutus, in Regula sua
 ordinem Divini Officii constituit. In
 aliis, quæ mihi notanda esse videbantur,
 hæc sunt:

Cartusiani in Sabbato Priori suo, aut
 illi, cui Prior hanc curam commisisset,
 confitebantur. In Dominica non nun- *c. 7. n. 1.*
 quam ante Missam Conventualem alia
 celebrabatur. Hospitibus Chorum in- *c. 10. 3.*
 trare non licebat, nisi essent viri Religiosi,
 nec aliis in superiore domus porticu dor-
 mire concedebatur. Priorem semper
 Presbyterum esse oportebat, qui post ele-
 ctionem uno mense superius cum mona-
 chis morabatur, & tum ad domum infe-
 riorem descendens una hebdomada cum
 fratribus conversis manebat, sed extra
 limina Claustrum Cartusiani pedem non ef-
 ferebat. In domo inferiore Procurato- *c. 16.*
 rem constituebat, qui tum rei familiaris
 curam gereret, tum fratres erudiret, qui
 literas nesciebant. Hospites advenien- *c. 19.*
 tes admittebantur ad tectum & men-
 sam, sed non recipiebantur eorum equi,
 quod domus tot ferendis oneribus impar
 esset. Præterea, adjicit auctor, *morem*
vicos circumeundi & mendicandi horre-
mus, tanquam rem periculo plenam, & val-
de dolemus, cum videmus, hanc disciplinam

Sæcul. XII. *vigere apud viros, quorum Sanctum vita*
A.C. 1128. *institutum ex alia causa laudamus. Id*

c. 20.

*vero illi specie charitatis contegunt, ut
 babeant, unde supervenientibus tribuant.*
 Ideo etiam Cartusianis satis erat eleemo-
 synam largiri, & pauperes sub tecta non
 recipiebant, ne cum alios in temporalibus
 rebus juvare vellent, ipsi solitudinis
 & Spiritualis profectus jacturam pate-
 rentur.

c. 27. 28.

Novitii ante annum vigesimum ad
 edendam Professionem non admitteban-
 tur. Cellam primo ingredientibus
 omnia necessaria, quibus noctu tegeren-
 tur, & alerentur dabantur, scilicet pel-
 les vervecinæ, aliaque pallia villosa ad
 pellendum acerbum in montibus frigus.
 Omnia extremam paupertatem indica-
 bant, *nobis enim, inquit auctor, inter*

**Cartusiano-
 rum Regula.**

*omnes monachos præprimis convenit de-
 tritas vestes induere. Omnia quibus uti-
 mur, vili pretio acquiri possint, atque hu-
 militatem & inopiam loquantur.* Fratri-
 bus distribuebantur membranæ, & omnia
 ad describendos libros necessaria, hoc
 enim ipsis erat negotium domesticum, ut
 qui proximum prædicando non juvarent,
 ei saltem calamo prodesse. Quilibet
 sibi ipsi cibum præparabat, quare etiam
 singulis supellex idonea præbebatur, ne
 exeundi de cella prætextus esset. Unde

c. 29. c. 6.

nunquam pedem efferebant, nisi ad Ec-
 clesiam

clesiam ituri, ubi diebus non festis solummodo Horas Matutinas & Vesperas per-
 solvebant. Si loqui necessitas postulabat, paucis verbis se expediebant, non utentes signis more monachorum Cluniacensium, *credimus enim*, inquit auctor, *satis esse lingua sola errare nec in peccati communionem alia membra vocanda esse.*

Sæcul. XII.
 A.C. 1128.

Quod pertinet ad Cartusianorum alimenta, pane & aqua contenti victitabant diebus Lunæ, Mercurii & Veneris, quamvis id ipsum in eorum arbitrio positum esset. Diebus Martis, Jovis, & Sabbato legumina aut poma coquebant. His etiam diebus vinum ipsis dabatur, & diebus Jovis caseus. A medio mensis Septembris usque ad Pascha in die semel tantum reficiebantur, reliquo anni tempore diebus Martis, Jovis & in Sabbato bis cibum capiebant. In Adventu nec ovis nec caseo vesciebantur. Non bibebant vinum nulla aqua admixta, nec panem candidum pinsebant. Non licebat singulariter abstinere, se flagello cedere, aut vigilare ultra tempus præscriptum, nisi Priore sciente & approbante. Pisces pro ægrotantibus solum emebantur. Raro medicinam adhibebant, sed sanguinem e secta vena quinquies in anno emittebant, & barbam sexies radebant. Nec aurum nec argentum in eorum Ecclesia conspiciebatur, nisi calix

c. 33.

c. 34.

c. 35.

c. 39.

R r 3 aureus

Sæcul. XII.
A.C. 1128.

6.41.

aureus & fistula, ex qua pretiosus Sanguis hauriebatur. Usurarios & Excommunicatos dona offerentes rejiciebant. Ut omnem avaritiæ occasionem tollerent, incolis deserti Cartusiani prohibuerant, ne ultra terminos illius regionis quidquam possiderent, mortuos ibidem non sepelirent, nisi fratres suos, aut quemquam virum Religiosum, quem ibi mors occupasset, nec Anniversariorum onus in se susciperent. *Quippe ad notitiam nostram pervenit, inquit auctor, quod nobis minime probatur, plebrosque pronissimos esse ad celebrandas Missas & convivia lautissima adornanda, quoties aliquis pro precibus, in solatium defunctorum offerendis, pretium dare vult, quod virtuti abstinentiæ adversatur, & preces venales efficit, cum ab illorum, qui epulas instruunt, arbitrio pendeant.* (*) Statutis

(*) Hic prima occurrit mentio de qualicumque pretio pro Missis celebrandis accepto; unde de conficitur, rem esse antiquitati ignotam. Ceterum multi varia quæruni & anguntur hodie de stipendiis Missarum, & earum applicatione, sed hanc Doctrinam simpliciter & solide explanare mihi videntur Doctores Salmanticenses Tract. XV. Cap. VII. Punct. V. §. VI. ubi ita differunt: *An vero idem Sacrificium, quod pro uno offertur, a quo stipendium datur, possit pro alio & alia*

tis omnibus, quæ ad Monachos Domus Sæcul. XII.
Cartusianæ spectant, expositis, Guido ad A.C. 1128.
consuetudines Laicorum seu Fratrum

Rr 4 con-

alia applicari, ex charitate, misericordia, liberalitate, obedientia, aut ex alia obligatione quæ non sit ex justitia? Affirmative respondendum est cum Doctoribus infra citandis, quia ex una parte cum Sacrificium sit infinitum, Et ob hoc applicatum pro uno nihil fructus illi detrahatur, per hoc quod applicetur pro aliis, quia omnibus prodest secundum cujuslibet devotionem, nec unus ex alterius participatione in re minima lædatur, poterit offerri pro eo, a quo stipendium accipitur, Et simul pro aliis ex charitate, gratitudine seu liberalitate. Ex alia parte Sacra Congregatio solum prohibet pro eodem Sacrificio duplex stipendium accipi, ac proinde applicari pro duobus, quibus debetur ex justitia; non vero applicari pro uno ex justitia, Et pro aliis ex gratitudine, obedientia, seu liberalitate Sic docent Thomas Hurtado, cum aliis octo Etenim cum Missa sit instar candelæ accensæ, quæ tam uni quam pluribus lumen impendit, per hoc quod uni applicetur ex justitia ob stipendium datum, æqualiter etiam applicari potest pro parentibus, pro amicis, pro Benefactoribus, Et omnibus ex æquo secundum eorum vel majorem vel minorem erga Sacrificium affectum proficit; Et potest contingere, ut in illo pro quo offertur ex pietate majorem effectum causet, quam in illo, qui stipendium

Sæcul. XII. converforum Domus inferioris tranfit.
 A.C. 1128. Hi, quia literarum erant rudes, officium
 non decantabant, sed Monacho constituto
 ipfo.

dium dedit. &c. ut pulchre ait D. Thomas 3. p. p. 79. art. 5. Solum ergo prohibitum est, duplici obligationi Justitiæ ex contractu oneroso unica Missa satisfacere, non vero duabus, imo pluribus aliis obligationibus, quæ ex aliis capitibus proveniunt, nec ob illud vel exiguum detrimentum sentient uni ob consortium aliorum. Et sic advertit recte Cajetanus 3. part. quæst. 83. art. 1. Arguendi instruendique sunt homines ignorantes petentes vel exigentes pro sua elemosyna totam sibi Missam dari aut suo defuncto: non enim aliquis solus minus habebit, si mille alii eandem Missam pro se ipsis & aliis defunctis, quam si pro se ipso solo celebrari dicatur &c. Hactenus Salmanticenses & Cajetanus. Hæc omnino vera sunt, si præsumatur licentia legitime ab Ecclesia concessa stipendium accipiendi, quam solis Presbyteris pauperibus indulgere dissimulando potius quam approbando videtur. Ergo quæstio non tam in eo versatur, an Parochus pro commissis sibi ovibus Sanctissimum sacrificium applicare teneatur? quod toties, quoties sacrificat, vi officii sui applicare obstringitur; sed an Parochus pauper (nam diviti vi alicujus legis scriptæ nunquam licet) præter applicationem pro parochianis, etiam pro alio vel pro pluribus, accepto stipendio, diebus non Festis applicare licite possit. Optandum autem plane esset, ut mos accipiendi stipendium nunquam invaluisset.

ipforum Rectori psallenti aderant, vel eo ^{Sæcul. XII.}
 absente pro singulis Psalmis unum *Pater* ^{A.C.1128.}
Noster recitabant. Eorum abstinentia

a cibo minor erat quam Monachorum,
 quia graviore manuum labore fatigaban-
 tur, nec etiam silentium tam stricte ab
 iis servabatur. Ceterum eorum institu-
 tum Monachorum Cartusianorum Regu-
 læ, paucis mutatis, erat consentaneum.

Si quis ex Domo Cartusiana fugisset,
 aut ejectus fuisset, & subeunte pœniten-
 tia rediisset, promittens vitæ emendatio-
 nem, Prior hac de re cum Congregatio-
 ne deliberabat, & ubi secundo recipien-
 dus esse videbatur, in ultimo collocaba-
 tur loco, secus, dabatur ei licentia ad
 aliam Domum Monasticam transeundi,
 ubi Salutem suam operari posset. Mo-
 nachi Cartusiani, numero fixo, erant tre-

decim, Fratres vero Laici sexdecim. Quod
 ideo constituerant, ne expensæ illius
 loci proventus superarent. Adjecitque
 Auctor, *si vero Successores nostri modicum
 hunc Fratrum numerum alio modo alere
 non possent, quam invidiosa illa evagandi
 & stipem colligendi necessitate, suademus,
 ut de isto etiam numero potius detrahant,
 quos sustentare nequeunt, quam ut tantis
 periculis se se exponant.* Et inferius:

*Ordo noster paucitate Sectatorum suorum
 se ipsum commendat; si enim vera sunt
 Domini nostri verba: arctam viam esse,*

R r 5 que

c. 52.

c. 77.

c. 78.

c. 79.

c. 80. n. 12.

Matth. 7. 14.

Sæcul. XII. *quæ ducit ad vitam, & paucos eam inve-*
A.C. 1128 *nire, Institutum Monasticum, quod pau-*
cissimos admittit, optimum est & sublime,
quod vero plurimos recipit, minoris assi-
mandum est. Hæc est Constitutionum
Guidonis Venerabilis clausula.

§. LIX.

Causa Stephani, Episcopi Parisiensis.

Mabill. not.
fus ad ep. 45.
S. Bern.

Stephanus Silvanectensis, Franciæ Can-
 cellarius, cum ad Sedem Parisiensem
 anno millesimo centesimo vige- mo quar-
 to pervenisset, brevi adhuc tempore vi-
 tam viro Ecclesiastico haud satis dignam
 duxit; verum cum Metropolita suo con-
 siliium sapiens & admonitiones Fratrum
 suorum ac S. Bernardi secutus ad frugem
 rediit. Exinde non amplius Aulæ assen-
 tabatur, nec dissimulabat improba obse-
 quia Decani & Archidiaconorum Eccle-
 siæ suæ, qui jubente Rege Clericos va-
 riis exactionibus contra libertatem Ec-
 clesiasticam vexabant. Illi vero Re-
 gis animum adversus Episcopum usque
 adeo irritarunt, ut nihil propius fuerit,
 quam ut ipse & tota familia ejusdem
 omnibus Bonis spoliarentur, quin etiam
 Præsul vita privaretur; quare, quod tunc
 temporis frequenter fiebat, Regis præ-
 dia Sacris interdixit. Ut deinde Regis
 iram effugeret ad Archiepiscopum Seno-
 nensem se recepit, & ambo ad Capitu-
 lum